

[Lawaetz]

stolen. Det er ikke for at tale om retfærdighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 132 stemmer mod 14

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

[Af Alfred Hansen (DR) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 5/11 80. Første behandling 28/11 80. Betænkning 10/4 81. Anden behandling 24/4 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Alfred Hansen (DR):

Lovforslaget, der skal stemmes om, går ud på, at eleverne i folkeskolens 9. klasse skal have mulighed for at lade sig undervise i faget latin. Det har tidligere været et adgangskrav til sprogligt gymnasium, men dette krav er imidlertid blevet fjernet af et flertal her i folketinget. Samtidig begik man den store fadæse, også med et stort flertal, at fjerne latin som en valgmulighed.

Vi må naturligvis fra retsforbundets side acceptere, at man ikke vil kræve latin som betingelse for, at eleverne kan blive undervist i sprogligt gymnasium, men vi finder, det er et groft indgreb i elevernes valgmuligheder, når man ved lov vil forbyde dem at blive undervist i faget latin før efter 9. klasse. Det er almindeligt kendt, at eleverne netop efter 9. klasse ønsker at komme i gymnasiet, og alle, der har en lille smule kendskab til undervisning og sprog, vil vide, hvor værdifuldt det er, at man har, om jeg så må sige, lugtet

til faget latin, før man begynder på den videregående uddannelse.

Der er ikke tale om, hvis forslaget bliver vedtaget, at latin skal være et obligatorisk fag. Det vil vi naturligvis modsætte os. Men vi mener, det vil være rimeligt, at faget latin kommer ind og i det mindste får samme status som f. eks. maskinskrivning og fotolære og andre tilsvarende fag. Det har faget latin rent faktisk ikke i dag. Det finder vi er en meget stor fejl og mangel ved den nuværende skolelov.

Der er ingen tvivl om, at flere og flere elever søger over i de frie skoler, som godt må give latinundervisning. Det er et yderligere argument for, at eleverne forlader folkeskolen for at blive undervist i de frie skoler, at her har man en mulighed for at blive undervist i faget latin.

Der er heller ingen tvivl om, at et stigende antal forældre er villige til at betale for, at deres børn kan få privat undervisning i faget latin, før eleverne påbegynder en gymnasieuddannelse eller en anden kompetencegivende uddannelse. Man kan nok synes, det er lidt underligt, at et parti som f. eks. socialdemokratiet vil befordre en udvikling i vores skolepolitik i retning af, at forældre, som har pengepungen i orden, har muligheder for at lade deres børn få en fortrinnsstilling fremfor de forældres børn, som ikke har de samme økonomiske muligheder for at modtage privatundervisning.

Det vil ikke blot ud fra en faglig, sproglig synsvinkel, men også af sociale grunde være rigtigt og retfærdigt at give alle børn uanset forældrenes indtægts- og formueforhold mulighed for at få den samme undervisning og den samme uddannelse i deres skoleforløb.

I et blad, som udgives af Klassikerforeningen, skriver et par elever om deres syn på latinundervisningen. I Klassikerforeningens Meddelelser – en særudsendelse, som er udgivet i marts 1981 – siger Anne og Marianne fra 1. b og Hanne fra 1. c på Rosborg gymnasium i Vejle bl. a.:

»Da vi i 9. klasse startede på latin, læste vi efter Mikkelsen, hvilket var meget kedeligt og uninspirerende, men det gav os et solidt grundlag for den videre læsning i gymnasiet. Når vi syntes, at faget i folkeskolen virkede kedeligt, skyldtes det nok, at der med de 4 timer kun var tid til at beskæftige sig med

[Alfred Hansen]

det rent sproglige og overhovedet ikke med den kulturelle og historiske baggrund.

Nu, da vi er nået til sidste halvdel af 1. g, må vi jo nok sige, at vi blev glædeligt overraskede med hensyn til latin i gymnasiet. Latinundervisningen på gymnasiet har for vores vedkommende været en total omvæltning, fordi hovedvægten er blevet lagt på indholdet og det historiske fremfor på det grammatiske.«

Videre siger de 3 elever i 1. g:

»Vores latinundervisning har lært os noget om os selv, om vores oprindelse og om det samfund, vi lever i, sat i relation til det romerske samfund og den romerske levevis.«

Videre:

»Vi mener i høj grad, at latin er relevant, når man beskæftiger sig med samfundet af i dag, fordi vi ikke ville befinde os på det kulturelle stade, samfundet er på i dag, hvis den antikke verden ikke havde startet denne udvikling for os. Derfor sætter vi samfundet i dag i relation til samfundet af dengang.«

Det var altså elevsynspunkter, som går ud på – og de er nok normgivende for, hvad flertallet af eleverne på dette alderstrin mener – at det er godt at have et solidt fundament at bygge sin videre uddannelse på.

Jeg vil stærkt appellere til, at man benytter denne lejlighed til her i folketinget at give eleverne på 9. klassetrin i folkeskolen en mulighed for at blive undervist i faget latin. Jeg vil ikke mindst appellere til partiet venstre, kristeligt folkeparti og de radikale, som gerne vil sætte den personlige frihed højt, om, at de også lever op til denne målsætning. Ved en vedtagelse af dette forslag vil man give eleverne en valgmulighed, idet man overlader til eleverne selv at vælge, selv at sammensætte deres skoleskema, i stor udstrækning.

Jeg vil til slut give udtryk for, at jeg håber, man her vil være villig til at stemme på tværs af en eventuel partiparole og give eleverne mulighed for at få den latin, som både mange elever og mange forældre ønsker de skal have.

Formanden:

Jeg glemte vist at oplyse, at lovforslaget var fremsat af hr. Alfred Hansen.

Ninna Pedersen (FP):

Fremskridtspartiet støtter dette lovforslag fra retsforbundet om aflæggelse af latinprøve efter 9. klassetrin.

Det er klart, at dispensationsansøgninger udebliver, når ministeren har folkeskoleloven at henvise til, for folk er trods alt autoritetstro og ved, at de må bøje sig for gældende lov. Derfor undlader de at søge. Vi kan dog læse, at ministeren har givet dispensation til en ungdomsskole. Denne dispensation er givet efter, at den ændrede lov er trådt i kraft, fordi den pågældende ungdomsskole var så forudseende, at man påbegyndte latin i 8. klasse og afslutter med prøve i 9. klasse i maj-juni 1981. Ministeren anfører, at ansøgningen var kommet på et så tidligt tidspunkt, at pågældende skole ikke kunne være bekendt med lovændringen.

Dette eksempel viser vel, at behovet er der. Hvorfor så ikke give grønt lys for dispensationer, såfremt man ikke vil trække den ændrede lov tilbage på dette punkt og indføre de nye bestemmelser, der er anført i forslaget?

Når ministeren taler om valgfrihed, er det valgfrihed for ministeren fremfor for de implicerede parter, nemlig skoleelever og forældre. Det kan nærmest virke oprørende på mig, at man afviser en del privatistansøgninger fra elever på 9. klassetrin i folkeskolen. Det fremgår af ministerens svar på spørgsmål nr. 10 i udvalget.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Til hr. Alfred Hansen vil jeg godt starte med at sige: »Errare humanum est«. Det betyder, oversat til godt dansk, at det er menneskeligt at fejle. Det har hr. Alfred Hansen gjort i de bemærkninger, han her er kommet med, idet han erklærede, at folketinget fjernede latin som adgangskrav til nysprogligt gymnasium, og føjede til, at samtidig begik man den fadæse at fjerne muligheden for, at latin blev valgfag. Dette er ikke rigtigt. Baggrunden for, at latin gled ud som valgfag i folkeskolen, var, at der var et flertal her i folketinget, der ønskede at styrke historieundervisningen og idrætsundervisningen. Skulle man skaffe plads til denne styrkelse af idræt og historie, var der ikke andre muligheder, end at noget måtte glide ud. Der var et flertal, der mente, at det burde være latin i denne situation.

[Undervisningsministeren]

Endvidere sagde hr. Alfred Hansen, at privatskolerne fik tilgang, fordi der dér var mulighed for at tage eksamen i latin. Jeg bliver nødt til at gøre hr. Alfred Hansen opmærksom på, at privatskolerne kan undervise i latin, men der kan ikke aflægges eksamen i latin, idet også privatskolerne skal følge loven på dette område.

Hr. Alfred Hansen ønsker latin indført som valgmulighed. Jeg må sige, at det er en meget illusorisk valgmulighed, der i givet fald vil blive tale om. Vores egentlige problem ved folkeskoleloven er måske nok, at vi har indført så mange valgfag, at valget er illusorisk, og fremfor at føre nye valgfag ind var det måske en overvejelse værd, om man ikke skulle begrænse valgmulighederne og til gengæld gøre dem til ægte valg.

Hr. Alfred Hansen citerede nogle unge mennesker i 1. g, som satte pris på, at de havde haft latin i folkeskolen, idet man så kunne lade være at lægge vægten på det grammatiske i latinundervisningen i nysprogligt gymnasium og i stedet lægge vægten på det historiske. Jeg må som gammel klassisk-sproglig student sige, at den, der tror, at man efter ét års undervisning 4 timer om ugen kan droppe at lægge vægt på det grammatiske i latinundervisningen, får i hvert fald aldrig lært latin.

Alfred Hansen (DR):

Jeg må naturligvis håbe, at de tre pågældende elever læser folketingets forhandlinger og dermed advarselen fra ministeren, men ministeren vil vel nok give mig ret i min påstand om, at når man ikke har mulighed for at blive undervist i latin i folkeskolen før gymnasiet, så skal der så meget desto mere lægges vægt på det grammatiske i latinundervisningen i gymnasiet, idet man må begynde fra bunden.

Jeg har ikke sagt, at man kunne tage den lille latinprøve i de private skoler. Det vil ministeren blive overbevist om ved at læse referatet af disse forhandlinger. Jeg sagde, at forældrene kunne sende deres børn over i de private skoler og dér få dem undervist i faget latin. Undervisningen kan være prøveforberedende, men de kan naturligvis ikke aflægge prøve på et tidligere tidspunkt, end man kan i folkeskolen.

Ministeren anfører, at bevæggrunden til at fjerne faget latin var, at man skulle styrke gymnastikken og indlægge historie som obligatorisk fag. Det forhindrer ikke, at man kunne indføre latin som et helt nyt valgfrit fag. Latin har ikke været et valgfrit fag tidligere i folkeskolen. Det er det, det kunne blive nu på linje med de andre valgfrie fag. Det ville overhovedet ikke influere på hverken historieundervisning eller gymnastikundervisning. Men eleverne kunne få glæde af det, som også er skolelovens intention, nemlig at der er tale om en tilvalgsskole, og selv i nogen udstrækning sammensætte deres skema.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
forkastedes, idet 40 stemte for, 109 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner. (Særlige foranstaltninger for indvandrere, økommuner).

(Lovforslag nr. L 178. Fremsat 19/2 81. Første behandling 11/3 81. Betænkning 23/4 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: